

Original article

TÜBİTAK Proje Yarışmalarında Beden Eğitimi Branşında Proje Hazırlanamamasına Yönelik Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Tutum ve Düşüncelerinin İncelenmesi ¹

Investigation Of The Attitudes And Thought Of Physical Education And Sports Teacher Candidates For Non-Preparing Projects In Physical Education Branch In TUBITAK Competitions

İlim Sarıkaya ^{a,*} & Alptürk Akçöltekin ^a

^a Department of Physical Education and Sports Teaching, High school of Physical Education and Sports, Ardahan University, Ardahan, Turkey

Özet

Bu çalışmanın amacı, her yıl TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Araştırma Kurumu) tarafından düzenlenen TÜBİTAK lise öğrencileri araştırma yarışmasına, beden eğitimi branşın da proje hazırlanamamasına yönelik beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının tutum ve düşüncelerini incelemektir. Araştırma tarama yönteminde tasarlanmış karma araştırma modelidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu ve Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi Spor Yüksekokulunda öğrenim hayatlarına devam eden, 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden toplam 321 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aşaması nicel ve nitel olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Araştırmanın nicel verileri proje yarışmaları tutum ölçeği ile nitel veriler ise araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular yardımı ile elde edilmiştir. Araştırmanın veri analizi kısmında, elde edilen nicel verilerin analizinde verilerin dağılımına bakılarak verilerin parametrik olduğu belirlenmiştir ($p>0.05$). Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının cinsiyetleri arasında, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının sınıf düzeyi arasında, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp/almama değişkenleri arasında ve son olarak da öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının bilimsel bir araştırmaya katılıp/katılmama durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0.05$). Buna ek olarak öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının aktif sporcu olma durumlarına göre ve öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumlarının lisanslı sporcu olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$).

Proje yarışmaları çerçevesinde öğretmen adaylarının bu proje yarışmalarına danışman olarak katılmaya gönüllü oldukları sonucu elde edilmesiyle birlikte, proje yarışmalarının öğrencilerin bilime bakış açısını olumlu yönde etkilediği, bilimsel araştırma becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı ve öğrencilerin özgüven ve sorumluluk sahibi olmalarına zemin hazırladığı sonuçları elde edilmiştir. Ayrıca öğrenciler arasında ki grup etkileşiminin fazla olmasından dolayı arkadaşlık ortamının etkili olup güç kazanacağı,

¹ Bu çalışma, İlim Sarıkaya yazarlığında Doç. Dr. Alptürk Akçöltekin danışmanlığında yürütülerek tamamlanmış 'TÜBİTAK Proje Yarışmalarında Beden Eğitimi Branşında Proje Hazırlanamamasına Yönelik Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Tutum ve Düşüncelerinin İncelenmesi' isimli tezden elde edilen verilerden üretilmiştir.

* Corresponding author:

İlim Sarıkaya, Department of Physical Education and Sports Teaching, High school of Physical Education and Sports, Ardahan University, Ardahan, Turkey.
Email: ilim.sarikaya@gmail.com

öğrencilerin tecrübe kazanarak yeni bilgilere ulaşabilecekleri yararlı bilgiler edinecekleri görülmüştür. Buna ek olarak öğrenci gelişimiyle beraber proje yarışmalarına danışman olarak katılacak öğretmenlerin de gelişim gösterip meslek hayatlarına fayda sağlanacağı ve öğretmenlerin de tecrübe sahibi olarak daha faydalı olabilecekleri sonucu elde edilmiştir. Süreç devam ederken ve süreç bitiminde öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin ve iletişim gibi çeşitli özelliklerinin de geliştiği sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin bu yarışma sürecine katılabilmeleri durumunda bu durumun onları mutlu edebileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Proje Yarışmaları, TÜBİTAK, Öğretmen Adayları Tutumları, Bilimsel Araştırma.

Abstract

The aim of this study is to examine the attitudes and thoughts of physical education and sports teacher candidates in order to the preparation of a project in the field of physical education for the high school students' research competition organized by TUBITAK every year. Research is a mixed research model designed in screening method. The study group of the study consisted of 321 students from 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students studying at Ardahan University School of Physical Education Sports and Kafkas University Sarıkamış School of Physical Education Sports. The data collection phase of the research consists of two parts: quantitative and qualitative. The quantitative data of the research were obtained through the project competitions attitude scale and the qualitative data were obtained with the help of open-ended questions in the semi-structured interview form developed by the researcher. In the data analysis part of the study, it was determined that the data were parametric by looking at the distribution of the data in the analysis of the quantitative data obtained ($p > 0.05$). In the analysis of qualitative data, content analysis technique was used. As a result of data analysis; between the gender of teacher candidates' attitudes towards project competitions, between the grade level of teacher candidates' attitudes towards project competitions, the attitudes of teacher candidates towards project competitions between the variables of taking courses or not taking courses there was no statistically significant differences. ($p > 0.05$). In addition, it was found that there was a statistically significant difference between athletes and inactive athletes. ($p < 0.05$).

As a result of the fact that teacher candidates were willing to participate in these project competitions as a consultant within the framework of the project competitions, the results of the project competitions positively affected the students' perspective on science, contributed to the development of scientific research. It improves self-confidence and responsibility of the students. In addition, because of the high level of group interaction among the students, it was seen that the friendship environment would be effective and gain strength, and the students would gain useful information by gaining experience.

On the other hand to this, it has been concluded that the teachers who will participate in the project competitions as a consultant will also benefit from their professional life and that the teachers may be more beneficial as they have experience. It was concluded that students' critical thinking skills and various features such as communication developed during and after the process. It was concluded that if students and teachers could participate in this competition process, this would make them happy.

Keywords: Project Competitions, TUBITAK, Prospective Teachers' Candidate Attitudes, Scientific Research.

GİRİŞ

Günümüzde yaşanan bilgi çağından dolayı bireylerin, hızlı bir şekilde değişim gösteren bilimsel gelişmeler ve toplumsal yapıya uyum sağlayabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu da eğitim sisteminde öğrencilere bilgiyi kazandırmanın yanı sıra öğrencilere bilginin nasıl elde edildiği ve bilimin nasıl işlediğini öğretmekle mümkündür. Bu bağlamda öğrencilerin bilimsel okuryazar olarak yetiştirilmesi önem kazanmaktadır (Bayır, Çakıcı ve Atalay, 2015). Kaelin ve Huebner (2003)' e göre; bilimsel okuryazar kişiler buldukları durumlar hakkında soru sorar ve araştırma yapar ve bu durumların sonuçları hakkında cevaplar ararlar. Dolayısıyla eğitim öğretim sürecinde öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkararak problem çözme becerilerini geliştirmek ve bilimsel düşünme yeteneklerini geliştirecek ortamlar sunulmalıdır.

Bilgiye ulaşma becerisine sahip bireylerin olaylara bir bilim adamı gibi yaklaşabilen, problem çözebilen, araştıran, sorgulayan, üreten, yapıcı ve yaratıcı bireylerin yetiştirilmesi öngörülmektedir (Michael, 2000; Akt. Çetin ve Şengezer, 2013, s. 26). Arslan (2007)' e göre, öğrencilere bu yetenekleri kazandırmanın en önemli yollarından birisi de, öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı sunmak için hazırlanan öğrenme öğretme ortamlarıdır. Böyle hazırlanan ortamlar, öğrenme öğretme ortamlarına birden fazla duyu organının aktif olmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla bu süreç eğitim sürecini pozitif yönde etkileyecek ve hedeflenen bilgilerin kalıcılığı artırılmış olacaktır.

Eğitim öğretim döneminde verilen eğitimin temel amacı olarak, öğrencilerin bilgilere kendilerinin ulaşabilmelerini sağlamaktır. Bu bakımdan bilgiye gidilen yolda kazanılması gereken temel beceriler kazandırılmalıdır (Kaptan, 1999). Günümüz öğrenme- öğretme süreçlerinde kullanılan farklı stratejilerin ortak noktalarına bakıldığında hepsinde bireysel farklılıkların merkeze alındığı ve öğretmenin genellikle öğrenene rehberlik yaptığı sonucu ortaya çıkmaktadır (Korkmaz ve Kaptan, 2001).

Günümüzde toplumsal yapı ve bilim dünyası hızla gelişim göstermekte, bu gelişim süreci de bireylerin öğrenme yapısında birtakım değişiklikleri zorunlu kılmaktadır. Geleneksel öğretimde pasif alıcı olan birey, şimdilerde aktif, bilgiye ulaşan ve bilgiyi transfer eden bir konuma gelmiştir. Bireylerin öğrenme yapısındaki bu değişim eğitimde kullanılan öğretim yöntemlerine de yansımıştır. Bu öğretim yöntemlerinden biri olan proje tabanlı öğrenme ön plana çıkmıştır (Korkmaz ve Kaptan, 2002). Önemli olan disiplinlerin ve içeriklerin bir araya getirilerek bilgilerin daha anlamlı hale gelebilmesini sağlamaktır. Bu anlamda proje tabanlı öğrenme, bireylerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak ve strateji geliştirerek, bilgileri kendi içlerinde organize ederek, değerlendirme olanağı sağlar ve bu yeteneklerinin gelişmesine etki eder. (Marx, Blumenfeld, Krajcik ve Soloway, 1997). Proje Tabanlı Öğrenme, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri gerçek dünyayla ilişkilendiren ve gerçek dünyanın içerisine koyan bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem, bu gerçek dünyanın ortaya çıkardığı sorunlarla baş edebilme ve hayatın karşısına çıkardığı sorunları çözebilme etkinlikleridir (Walker ve Leary, 2009). Öğrencileri

gerçek yaşam içinden problemlerin çözümüne yönelik çalışmalara yönlendirmenin, onların öğrenmeye karşı motivasyonlarını arttıracakı düşünülmektedir. Proje tabanlı öğrenme öğrencilere gerçek dünyada karşılaşılan sorunları tanıma ve çözüm bulmaya çalışma olanağı tanımaktadır. Bu nedenle söz konusu yaklaşımın öğrencilerin derse ve öğrenmeye karşı doğal olarak ilgilerinin oluşmasını sağlaması beklenmektedir (Ayan, 2012, s.168).

Proje yarışmaları da öğrencilerin, öğretmenleri, arkadaşları, bilim insanları ve sosyalleşme açısından farklı insanlarla kaynaştığı, bilgilerini paylaştığı ve projelerini tartıştığı yerler olarak ifade edilmektedir (Abernarty ve Vineyard, 2001). Eğitimin temel işlevi, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devimsel yönlerini dikkate alarak, ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda kendini gerçekleştirmesini sağlamaktır. Bununla birlikte bireyleri toplumun ekonomik yönden kalkınmasını ve gelişmesini sağlayacak sağlam, bilinçli üretici ve tüketiciler haline getirmek; bireylere, ülke kaynaklarını akılcı biçimde kullanılmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak gerekli davranışları kazandırmak ve demokratik yaşamın gerektirdiği bilgi, davranış ve tutumlar sergileyecek şekilde yetiştirmek de eğitimin temel işlevleri olarak kabul edilmektedir (Hoşgörür ve Taştan, 2007, s. 283).

Bu çerçevede geliştirilen yöntemlerden biri olan proje tabanlı öğrenme yöntemi öğrenciyi öğretme-öğrenme sürecinin merkezine alan, gerçek yaşamın konularına ve uygulamalarına yer veren bir öğrenme yaklaşımıdır. Öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirdiği için üst düzey bilişsel veya duyuşsal alan hedeflerinin gerçekleşmesinde daha çok kullanılır (Demirel, 2004).

Bu yöntem, bireylerde yaratıcılığı, işbirlikçi çalışmayı ve yaparak yaşayarak öğrenmeyi artırmakta, sosyal beceriler kazandırmakta, bireylerin özgüvenlerini artırmakta ve süreçte onları aktif kılmaktadır (Erdem, 2002). Öğrencilerin buldukları çevre ile ilgili gözlem yapmaları, gerçek hayatın ortaya çıkardığı sorunları tanımaları ve bu sorunlara çözümler bulmaya çalışırken öğrenmeleri ile daha çok sınıf ortamı ile sınırlanan ve gerçek yaşam ile doğrudan bir ilişki taşımaksızın öğrenmeleri arasında ne gibi farklar olur? Bu problem temelinde ortaya çıkan öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin gelişmeler değerlendirildiğinde öne çıkan süreçlerden birinin araştırma projesi geliştirme süreci olduğu söylenebilir. Bu süreç içerisinde öğrenciler kendi öğrenmelerini araştırma yoluyla edinirler ve kolektif bir biçimde çalışarak kendi bilgilerini yansıtan araştırma ya da projeler üretirler. Öğretimde bu yaklaşımdan yararlanılması öğrencilerin yeni ve uygulanabilir teknolojileri derleyen, etkili iletişimciler ve problem çözen bireyler haline gelmelerine katkı sağlar (Bell, 2010, s. 39). Projeler, bir becerinin veya bir kavramın kazandırılması ya da problemlerin çözümlendirilmesi için, öğrencilerin hür olarak, grupla ya da bireysel olarak yaptıkları çalışmalar bütünüdür. Öğrencilerin mevcut olan problem durumuna ilişkin çözümlerini bulmak, süreçte nasıl ve hangi yol izleneceğine karar vermek açısından özgür olması, projenin temel özelliğinden birisidir (Kubinova, Novotna ve Littler, 1998; Akt. Dede ve Yaman, 2013, s. 117-132). Proje çalışmaları sayesinde öğrenciler, yeni ürünler ortaya koyabilir, fikir alışverişinde bulunabilir, ya da tartışma ortamları yaratarak kendi düşüncelerini ifade edebilirler. Ayrıca sonuçları

düzenleme, elde edilen verileri grafik tablolarına dönüştürme, çıkarımlarda bulunma ve soruları analiz ederek cevap yolları bulmaya teşvik edilirler (Blumenfeld, Soloway ve Marx, 1991, s. 369-398). Proje çalışmaları, bireylere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı vermekle beraber, bilimsel araştırma yapabilme yeteneklerinin de geliştirilmesine olanak tanır (Raghavan, Coken-Regev ve Strobel, 2001). Öğrenciler, yapmış oldukları araştırma ve bu araştırmalardan elde ettikleri kazanımlar sayesinde hayatla doğrudan ilişki kurarlar. Bu sayede bilgileri kendilerinin inşa etmeleri açısından büyük bir yol kat etmiş olurlar. Ayrıca bu süreçte özgür olacaklarından dolayı, karar vermede de özgür davranırlar. Bu durum ise, öğrencilerin çalışmalarındaki motivasyonlarını en üst seviyeye çıkarır, stratejik düşünme ve tahmin etme yeteneklerini geliştirir. Proje tabanlı öğrenme, ders esnasında isteksiz olan öğrencileri de aktif kılacağından dolayı, daha yararlı bir sınıf ortamı oluşturur, farklı ön öğrenme ve yeteneklere sahip öğrencilerin de daha eşit oldukları bir öğrenme ortamı yaratır (Solomon, 2003, s. 17). Proje Tabanlı Öğrenme yönteminin öğrencilerin öğrenim hayatlarına etkisi ve tutumlarıyla olan ilişkiyi araştıran çalışmaların fazlalaşması, bu konular hakkında farklı fikir ve neticelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bilim ve teknolojinin gelişmesi için, aynı ya da birbirinden bağımsız çalışmaların daha kapsamlı bir şekilde incelenmesi ve çıkan sonuçların kapsam bakımından daha geniş bir değerlendirmeye tabi tutulması sağlanmalıdır. Dolayısıyla bu çalışmaların ortaya çıkardığı bilgileri aktif olarak kullanmak, yorum yapmak ve sonradan yapılması muhtemel yeni araştırmalara ön ayak olmak açısından daha kapsamlı ve detaylı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Demirel, 2005).

Ülkemizde öğrencilerin proje tabanlı öğrenmelerine imkân veren, onları bu doğrultuda teşvik eden ulusal düzeydeki uygulamalardan biri yaklaşık yarım asra yaklaşan ve 2019 yılı itibariyle 50. si düzenlenmekte olan “TÜBİTAK Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması”dır. İlk olarak 1969 senesinde düzenlenmiştir. Başladığında sadece Biyoloji ve Fizik alanlarında gerçekleştirilmiştir. Şimdi ise; Biyoloji, Coğrafya, Değerler Eğitimi, Fizik, Kimya, Kodlama, Matematik, Tarih, Psikoloji, Sosyoloji, Teknolojik Tasarım, Türk Dili ve Edebiyatı olmakla beraber toplamda 12 alanda yapılmaktadır. Lise öğrencileri söz konusu yarışmaya, bu 12 alandan sadece biri için proje çalışması geliştirmeleri gerekmektedir. Hazırlanması muhtemel bu araştırma projesi 1 veya 2 öğrenci tarafından üretilmektedir. Öğrenciler bu süreçte bir öğretmenle çalışma yapmaktadırlar. Fakat bu bir zorunluluk olmamakla beraber birden fazla da danışman seçebilmektedirler. 2019 yılı yarışma rehber kitapçığının önsözünde yarışmanın temel amacı, yeni kuşakların düşünme gücünü geliştirmek, gözlem yapıp soru sormalarını teşvik etmek, araştırma ve inceleme yaparak yeni bir ürün ortaya koymaları için öğrencileri güdülemek olarak ifade edilmektedir. Yine bu tür proje çalışmalarının temel amacın okullarımızdaki öğrencilerin bizzat proje çalışmalarında yer almalarını sağlayarak düşünen, yeni ürünler tasarlayan ve üreten nesillerin nitelik kazanmalarını sağlamak ifadelerine yer verilmiştir (Tübitak, 2016; Akt. Sözer, 2017).

Beden eğitimi ise; bireyleri yaşadıkları çevre ve gerçek hayata karşı hazır hale getirmektedir. Bireylerin mevcut durumlarını geliştirmek ve kendilerini eğitmelerinin yanında fikirlerini geliştirme ve manevi değerlerin öğretilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Genç bireylerin daha çalışkan ve sürekli üreten kişiler olmasında, sosyalleşme ve kültürel değerlerin gelişmesinde olumlu yönde fayda sağlamaktadır. Her bireyin ayrı ayrı yetenekleri düşünüldüğünde herkesin eşit şartlarda olup fırsat eşitliği sunma açısından da değerlidir. Beden eğitimi bireyleri daha faydalı ve kaliteli düzeye getirmektedir. Bireylerin hayatlarında her zaman kullanacakları gerekli donanım ve yetenekleri kazandırmakla beraber, sosyal ve toplumsal yapının da olumlu yönde farklılaşmasını sağlamaktadır. Birbirleriyle mücadele etme, ortak değerler etrafında birleşip aynı doğrultuda hareket etme ve uyum sağlama konusunda önemlidir. Gelişim döneminde olan bireylerin fiziksel ve psikolojik gelişmelerinin sağlanması, bireylerin bütün olarak gelişmesi ve daha karakterli kişiler olması açısından faydalı ve gereklidir (Aracı, 1999). Bilim ve teknolojinin hızlı bir şekilde değişim göstermesiyle beraber beden eğitimi, insanların hayatlarındaki değeri de fazlalaşmış ve beden eğitimi, eğitim amaçlarının bireylere kazandırabileceği disiplinler arası önemli bir etken durumuna gelmiştir. Beden eğitimi; kişilerin zihinsel, fiziksel, sosyal ve duygusal yönden gelişim göstermelerine imkân tanıyan bir eğitim sürecidir (Strchmeyer, 1983). Beden eğitimi, eğitim ve öğretimin temel parçalarından birini oluşturmaktadır. Bireylerin özgür bir şekilde hareket etmelerini ve okul içerisinde ki oyun hakkının kullanılmasında önemli rol oynamaktadır. Yapılan sportif faaliyetlerin eğlenceli hale gelerek, fiziksel ve ruhsal eğitiminde sağlanmasında rol oynar. Öğrencilerin beden eğitimi dersi çerçevesinde yeteneklerini kullanıp geliştirmesi, gelişimlerinin sağlıklı bir şekilde sürmesi ve bu hakkı kullanmaları açısından beden eğitimi önem arz etmektedir (Bilgin, 1996). Beden eğitimi bireylerin kendi vücutlarını terbiye etmesidir ve bu eğitim anlayışında bedensel hareketlerin kendi özünde bir değeri olmayıp araçsal bir değeri vardır (Tamer, 1987). Beden eğitimi; spor, oyun ve jimnastik gibi vücudu eğiten ve geliştiren bütün etkinlikleri kapsayan, geniş bir kavram olup, bedensel etkinliklerin yine fiziksel etkinliklerle eğitilmesi olarak ifade edilir (Özmen, 1999).

Beden eğitimi, eğitici ve öğretici bütün etkinleri içermektedir. Fiziksel aktiviteleri içerisine alan, oyun, jimnastik ve spor gibi kavramlarla, bireylerin psikolojik, zihinsel ve fiziksel anlamda gelişmelerini sağlayan bilim dalıdır (Açak, 2005). Kişinin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişiminin sağlanması, eğitim süresince ve sonrasında karşılaşılabilecek koşullara hazırlanması, ulusal bilincinin ve vatandaşlık sorumluluğunun kazandırılması amacıyla yapılan düzenli ve metotlu eğitim çalışmaları bütünüdür (Koçak, 1999). Beden eğitimi; genel eğitim sistem ve metotlarına paralel olarak insanın fiziksel görünümünü, niteliğini ve kendine güvenini geliştirmek için yapılan uygulamalı eğitim faaliyetleridir (Göral ve Yapıcı, 2001). Beden eğitimi, bireylerin doğuştan itibaren getirdiği gizil güç ve potansiyellerini açığa çıkarmak, tam anlamıyla bu güçlerden verim almak açısından yapılan bütün aktiviteleri içerisine almaktadır (Şahin, 2002). Beden eğitimi dersi, öğrencilerin her açıdan gelişim özelliklerini kapsamaktadır. Beden eğitimi, bireylerin fiziksel aktivitelerde aktif olması şartıyla

davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitimi dersi amaçlarına uygun değişim meydana getirme sürecidir. Beden eğitiminde eğitimin diğer alanlarından farklı olarak hareketler yoluyla öğrenme sistemi ağırlıklıdır. Bir başka ifadeyle ise beden eğitimi “fiziksel hareketler yoluyla insanın eğitilmesidir”. Hareket etmeyi kavrama, temel hareketler ve beceriler, spor, jimnastik, suda yapılan aktiviteler ve dansa kadar birçok etkinliğin öğrenilmesi mümkündür. Temel amaç; beden eğitimi etkinlikleri çerçevesinde hazırlanan programlar sayesinde, bireylere bedenlerini etkili bir şekilde kullanmanın yanında daha çok nasıl verim sağlayacakları konusunda elde edecekleri bilgileri öğretmektir (Erhan, 2009).

Kültürel, ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli unsurlarından biri insan gücüdür. Bireylerin gündelik hayatlarını idare etmeleri için, ruhsal ve fiziksel gelişimlerini sağlamak için, insanların temel ihtiyaçları olan uyuma, yürüme, beslenme gibi ihtiyaçlarının yanında fiziksel hareketlerde de bulunmaları gerekmektedir. Bu faaliyetler bütününe vücudu geliştirmenin yanında eğitici rolü de vardır. Psikolojik gelişim açısından da önemlidir. Nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyal kaynaşma ve milli birlik ve bütünlüğün sağlanmasında beden eğitimi ve sporun sosyal ve kültürel kalkınma açısından faydası yadsınamaz. Dolayısıyla, etkili ve çekici bir eğitim ögesi olan spora fonksiyonel ve modern eğitim modelinde, planlama faaliyeti içerisinde gereken önemin verilmesinde yarar vardır. “Beden eğitimi ve spor” hareket faktörünün tamamını ve bütün kurallarını kapsamaktadır (Yergin, 2002).

Sürekli olarak hareket etkinliklerinde bulunan ve bu etkinlikler sayesinde hayatta kalabilen bir varlık olan insan, küçük yaşlardan itibaren hareket becerisi ve spor yapma alışkanlıkları kazanması gerekmektedir. Bu açıdan bireylerin “Hareket etme, motorsal beceriler yoluyla yaşantılar edinme, mücadeleden vazgeçmeme ve takdir edilme, başka çocuk ve gençlerle oynama, mücadele etme ve takdir görme” gibi alışkanlıklar kazandırılmasında önemli rol oynamaktadır (Tamer, 1995). Ulusların geleceği bireylerin fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bireyler olmasına ve belli bir olgunluğa oluşmasına bağlıdır. Uygarlık, bireylere verilmesi gereken değer ve bu değere bağlı olarak bireylere verilen eğitimle ilişkilendirilmektedir. Eğitimden beklenen, bireylerin yeteneklerini ve içlerinde sakladıkları gizli güçlerini meydana çıkararak, bu bireylere en üst düzeyde fayda sağlayarak gelişimlerini etkilemektedir. Bireyleri bir bütün olarak zihinsel, duygusal, toplumsal ve sosyal yönleriyle yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindedir (Gökmen, 1988). Bütün dallardaki kalkınmalar sonuç olarak insan gücüne dayanır. Ekonomi alanında, eğitim ve öğretim alanında, beyin ya da beden işçisi olsun, çalışanların katılabilecekleri en büyük değerli pay verimdir. Bu nedenle bunu sağlayan en etkili yol olan spor ve diğer beden eğitimi etkinlikleri önem kazanmaktadır. Bu nedenle bütün ileri ülkelerin, beden eğitimi ve spor alanına maddi kaynaklar sağlayarak büyük emekler sarf etmektedirler. (Sucuoğlu, 1993). Dolayısıyla bu gayelere ulaşmak için beden eğitimi derslerinin amaçlarının, bu amaçlara ulaşmayı hedef edinmiş öğretmenler doğrultusunda doğru ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi gereklidir. Bu hedefi amaçlayan öğretmen, mevcut öğrencilerin tamamını öğretim sürecine dâhil edip hiç kimseyi

soyutlamayan, öğretim sürecini hangi yöntem daha etkiliyse o yöntemleri doğru bir şekilde kullanarak öğrencilere aktaran ve hedeflenen davranışları kazandırmayı başarabilen öğretmenlerdir. Çocuklarımızın bedenlen ruhen sağlıklı, mutlu, dengeli, kişilik sahibi, üretici vatandaşlar olarak yetişmelerinde beden eğitimi öğretmenlerine çok önemli görevler ve sorumluluklar düşmektedir (Eker, 2001; Akt. Keske, 2007, s.2). Bu bağlamda beden eğitimi her insanın sosyal, fiziksel ve psikolojik açıdan gelişip becerilerini geliştirmeleri, esnek kurallara sahip bütün aktiviteleri kapsayan çok geniş tabanlı etkinlikleri içermektedir (Aslan, 1979). Sonuç olarak beden eğitimi insanların fiziksel gelişiminin dengeli bir şekilde olması için yapılan aynı zamanda insanı zihnen ve ruhen rahatlatan ve en önemlisi de insanın karakter ile kişiliğini geliştiren genel eğitimin tamamlayıcısı olarak tanımlanabilir. (Tutal, 2014).

İlgili literatür incelendiğinde, Beden Eğitimi branşında konu ile ilgili bilimsel bir çalışma bulunmadığı ve ilgili literatürde yer alan bu boşluğu doldurmak amacıyla konu araştırılmaya değer görülmüştür. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen alt problemlere cevap aranmıştır.

1) Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile demografik değişkenler arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 1 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 2 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile sınıf düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 3 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp/almama değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 4 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile herhangi bir bilimsel araştırmaya katılıp/katılmama değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 5 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile aktif spor yapıp/yapmama değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

1. 6 Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutumları ile lisanslı sporcu olup/olmama değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

2) Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutum ölçeğinin maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri nedir?

3) Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik düşünceleri nedir?

3. 1 Lise öğrencileri tarafından Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerde danışman olarak katılmak ister misiniz? Cevabınız evet ise açıklayınız.

3. 2 Öğrencilerinizin Beden Eğitimi branşında proje hazırlaması sürecinde bulunmanız sizin mesleki açıdan gelişiminizi nasıl etkiler? Açıklayınız.

3. 3 Sizce Beden Eğitimi branşında öğrencilerin proje hazırlaması öğrencilerin gelişimini nasıl etkiler? Açıklayınız.

3. 4 Beden Eğitimi branşında hazırlanan projeler öğrencilerin bilimsel ve eleştirel düşünme yeteneklerini nasıl etkiler? Açıklayınız.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama yönteminde tasarlanmış karma bir araştırma modeli ile yürütülmüştür. Tarama yöntemi şuan da var olan bir olayı ya da geçmişte olan bir durumu, aynı haliyle tespit etmeyi amaçlayan bir araştırma modelidir. Araştırılan konu, olay ya da kişi, var olan koşullarda, mevcut durumda ve hiçbir değişiklik yapılmadan gözlem yapıp belgelenmesi amaçlanmaktadır (Karasar, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki tüm Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğretmen adayları oluşturmaktadır. “Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür. Bu bütün, ortak özellikleri olan canlı ya da cansız her türlü elemanı içerebilir” (Karasar, 1998). “İncelenecek evreni meydana getiren birimlerin tamamının değil aralarından bir kısmının seçilerek sadece bunların araştırmaya alınmasına kısmi sayım (örnekleme) denir” (Gürtan, 1982, s.39). Araştırmanın örneklemini Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu ve Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği programının 1.2.3. ve 4 sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 312 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarına ait demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Değişkenlerinin Yüzde ve Frekans Değerler

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	133	42,6
	Kadın	179	57,4
Sınıf Düzeyi	1	79	25,3
	2	90	28,8
	3	90	28,8
	4	53	16,9
Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alıp/Almama	Evet	70	22,4
	Hayır	242	77,6
Herhangi bir Bilimsel Araştırmaya Katılıp/Katılmama	Evet	97	31,1
	Hayır	215	68,9
Aktif Olarak Spor Yapıp/Yapmama	Evet	226	72,4
	Hayır	86	27,6
Lisanslı Sporcu Olup/Olmama	Evet	218	69,9
	Hayır	94	30,1

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik değişkenleri hakkındaki verilerin yüzde ve frekans değerleri gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 133 (%42,6)' sı erkek, 179 (%57,4)' ünün ise kadın olduğu, 79 (%25,3)' ü 1. Sınıf, 90 (%28,8)' i 2. Sınıf, 90 (%28,8)' i 3. Sınıf ve son olarak 53 (%16,9)' u 4. Sınıf olduğu tespit edilmiştir. Bilimsel araştırma dersi alan öğretmen adaylarının; 70 (%22,4)' ü almış iken, 242 (%77,6)' sı bilimsel araştırma dersini almamıştır. 97 (%31,1) öğretmen adayı daha önce herhangi bir bilimsel araştırmaya katılmış, 215 (%68,9) öğretmen adayı ise herhangi bir bilimsel araştırmaya daha önce katılmamıştır. Buna ek olarak 226 (%72,4) öğretmen adayı aktif spor hayatına devam ederken, 86 (%27,6) öğretmen adayının aktif spor yapmadığı sonucu elde edilmiştir. Son olarak, 218 (%69,9) öğretmen adayı lisanslı sporcu iken, 94 (% 30,1) öğretmen adayı ise lisanslı sporcu olmadığı sonucu elde edilmiştir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Nicel Veri Toplama Aracı

Proje Yarışmaları (Bilim Şenliği) Öğretmen Tutum Ölçeği

Araştırmada verilerin toplanmasında (Tortop, 2013) tarafından geliştirilen “Proje Yarışmaları Öğretmen Tutum Ölçeği” ölçeği geliştiren araştırmacı tarafından gerekli izinler alınarak kullanılmıştır.

Ölçek 5'li Likert tipinde toplam 19 madde ve 5 faktörlü bir yapı içermektedir. Proje Yarışmaları Tutum Ölçeğinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğretmen adayları ile uyarlama çalışması yapılarak kullanılmıştır. Ölçek maddelerinin puanlanmasında, olumlu ifadelerin kodlanmasında “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım” “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” ifadelerinin puan karşılığı olarak (5, 4, 3, 2 ve 1) şeklinde bir puanlama sistemi kullanılırken, olumsuz ifadelerin puanlanmasında ise tam tersi bir sıra takip edilerek (1, 2, 3, 4 ve 5) şeklinde bir puanlama ile ölçek maddeleri puanlanmıştır. Ölçeğin, “Öğrenci Gelişimi” boyutunda (1, 2, 3, 4, 5 ve 6.) maddelerden, “Eğitimin Önemi” boyutunda (7, 8, 9, 10, 11.) maddelerden, “Değerlendirme” boyutunda (12, 13 ve 14.) maddelerden, “Olumsuz Davranış” boyutunda (15, 16.) maddelerden ve son olarak “Mentörlük” boyutunda (17, 18 ve 19.) maddelerden yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile yapılan uyarlama çalışmasına ilişkin süreç aşağıda sunulmuştur.

Ölçeğin Uyarlama Çalışması

Ölçeğin uyarlama çalışmasını 2018-2019 eğitim öğretim bahar yarıyılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünün 1. 2. 3. ve 4. sınıflarında öğrenim görmekte olan 119 öğrenci ile yürütülmüştür. Ölçek uyarlamasına ilişkin basamaklar Ölçek Uyarlaması başlığı altında ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Faktör analizi, ölçme aracının yapı geçerliliğinde kullanılan yoldur (Büyüköztürk, 2007). Faktör analizi, yapı geçerliliğini incelemede en güçlü yöntem olmakla birlikte aynı niteliği ölçen değişkenlerin bir araya toplanarak ölçme işleminin çok daha az sayıda faktörle yapılmasına olanak sağlamaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2001). Proje yarışmaları öğretmen tutum ölçeğinin yapı geçerliliğini test etmek için veriler üzerinde Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Örneklem büyüklüğü açısından faktör analizi için veri yapısının uygunluğunu test etmek için veriler, Kaiser- Meyer- Olkin (KMO) ve Bartlett testi ile analiz edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek üzere veriler üzerinde yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO= ,698; Barlett testi değeri ise $\chi^2=5160,380$; (p=0.000) olarak belirlenmiştir. Davranış bilimlerinde KMO değerinin 0,60 ve üzerinde olması, faktör analizi yapılabilmesi için yeterli görüldüğünden dolayı (Büyüköztürk, 2010), 19 maddelik ölçek üzerinde faktör analizi yapılabileceği anlaşılmıştır. Faktör analizi sonucunda ölçek'te yer alan maddelerin faktör yüklerinin 40'nin üstünde değerler aldıklarının tespit edilmesiyle birlikte ölçekte binişik durumda olan madde bulunmadığı tespit edilmediğinden dolayı ölçekten madde atılmamıştır. Elde edilen 5 faktörlü yeni ölçeğin madde toplam korelasyonunun .505 ile .863 arasında değiştiği belirlenmiştir. Yapılan bu işlemler sonucunda, ölçekte yer alan 19 maddenin faktörlere göre madde yükleri ile faktörlerin öz değerleri ve varyans açıklama miktarları ilişkin bulgular Tablo 2 'de sunulmuştur

Tablo 2. Faktör Analizi Sonuçları

	No	Maddeler	F1	F2	F3	F4	F5
(Faktör 1) Öğrenci Çelisiini	1	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi ve branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerin özgüven ve özsaygılarının gelişmesine yardımcı olur.	,863				
	2	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlamaları eğitimleri açısından oldukça değerlidir.	,856				
	3	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerinin bilimsel araştırma becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.	,845				
	4	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencileri arasında arkadaşlık ortamı oluşmasını sağlar	,833				
	5	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması lise öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak kendilerini bir bilim insanı gibi hissetmelerini sağlar.	,821				
	6	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi branşında proje hazırlamaları öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamaz.	,796				
(Faktör 2) Eğitimin Önemi	7	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması eğitim programlarına dahil edilmemelidir.		,775			
	8	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasının lise öğrencilerine eğitim açısından yararlı bir şeyler öğreteceğini sanmıyorum.		,746			
	9	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi branşında proje hazırlaması, sadece öğrencileri meşgul etmek için sıkça yapılan, eğitime katkı sağlamayan, gereksiz bir çabadan ibaret olacaktır.		,733			
	10	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelere proje danışmanı olarak katılmam zorunlu olmasa, öğrencilerimi proje yarışmalarına sokmayı düşünmezdim		,724			
	11	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için harcanacak emek sadece okulun reklamı için olacaktır.		,717			
(Faktör 3) Değerlendirme	12	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin jüriler tarafından hatalı ve taraflı değerlendirmeleri, öğrencilerde olumsuz etkiler bırakabilir			,697		
	13	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin değerlendirilebilmesi için jüriler, proje değerlendirme konusunda eğitimden geçirilmelidir.			,662		
	14	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin değerlendirilebilmesi konusunda jüri değerlendirmesi yetersiz olacaktır.			,648		
	15	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerini geliştirmek yerine bilimsel sahtekarlık yapmayı öğretmekten başka işe yaramayacaktır.				,604	
(Faktör 4) Olumsuz Davranış	16	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması sadece belli bir öğrenci grubuna hitap ettiği için diğer öğrencilerin dışlanmasına ve olumsuz davranış geliştirmelerine neden olabilir				,590	
	17	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için öğrenciyi ve velisini ikna etmek için uğraşmak yorucu olabilir					,523
(Faktör 5) Mentürlük	18	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için proje danışmanı olmak hoşlanmayacağım bir durum olabilir					,516
	19	Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasında proje danışmanlığı yapmak çok fazla zaman kaybına neden olabilir					,505
		<i>Özdeğer</i>	4,438	3,425	3,122	3,016	2,048
		<i>Açıklanan Varyans</i>	18,762	14,795	12,146	10,889	10,114

Tablo 2 incelendiğinde, elde edilen beş faktörlü ölçeğin faktörlerinde yer alan maddeler ve bu maddelerin faktör yük aralıkları incelendiğinde, birinci faktörün ,796 ile ,863 aralığında değiştiği; ikinci faktörün ,717 ile ,775 arasında değiştiği; üçüncü faktörün ,648 ile ,697 arasında değiştiği; dördüncü faktörün ,590 ile ,604 arasında değiştiği; son olarak ölçeğin beşinci faktörü incelendiğinde ,505 ile,523 arasında değiştiği belirlenmiştir. Buna ek olarak ölçekte yer alan faktörlere ait bulgular incelendiğinde, “Öğrenci gelişimi” faktörünün 6 madde içerdiği, öz değerinin 4,438 ve genel varyansa sağladığı katkı miktarının ise % 18,762 olduğu, ölçeğin ikinci faktörü “Eğitimin önemi” faktörü 5 madde içerdiği öz değerinin 3,425 ve varyansa sağladığı katkı miktarının % 14,795 olduğu, ölçeğin üçüncü faktörü “Değerlendirme” faktörü 3 madde içerdiği, öz değerinin 3,122 olduğu ve varyansa sağladığı katkı miktarının % 12,146 olduğu, ölçeğin dördüncü faktörü olan “Olumsuz davranış” faktörü 2 madde içerdiği öz değerinin 3,016 olduğu ve varyansa sağladığı katkı miktarının % 10,889 olduğu ve son olarak ölçeğin beşinci faktörü olan “Mentörlük” faktörü 3 madde içerdiği, öz değerinin 2,048 olduğu ve varyansa sağladığı katkı miktarının 10,114 olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin tümü değerlendirildiğinde ise ölçek faktörlerinin toplam varyansın % 66,706’sını açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin geneline ve faktörlerine ait cronbach alpha güvenilirlik katsayısına ilişkin değerler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Ölçeğin Faktörleri ve Faktörlere ait Cronbach Alpha Güvenirlik Değerleri

Faktör	Madde	Cronbach Alpha Katsayısı
Öğrenci Gelişimi	1,2,3,4,5,6	,925
Eğitimin Önemi	7,8,9,10,11	,841
Değerlendirme	12,13,14	,794
Olumsuz Davranış	15,16	,778
Mentörlük	17,18,19	,706
Ölçeğin Geneli		,868

Tablo 3 incelendiğinde, ölçeğin birinci faktörü “Öğrenci Gelişimi” boyutu için Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı ,925 olduğu, ikinci faktör olan “Eğitimin Önemi” boyutu için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,841 olduğu, üçüncü faktör olan “Değerlendirme” boyutu için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,794 olduğu, dördüncü faktör olan “Olumsuz Davranış” boyutu için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,778 ve beşinci faktör olan “Mentörlük” boyutu için Cronbach Alpha güvenilirlik Alpha katsayısının ,706 olarak bulunmuştur. Son olarak ölçeğin geneli Cronbach Alpha katsayısı ise ,868 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre ölçeğin geleninin ve faktörlerinin güvenilirlik katsayılarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Nitel Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen 4 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. “Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, özel bir konuda derinlemesine

soru sorma ve cevap eksik veya açık değilse tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip cevapları tamamlama fırsatı vermesi açısından avantajlıdır” (Çepni, 2007). Çalışmanın nitel veri toplama kısmında ise amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda örneklem grubu küçük olduğundan dolayı tesadüfi örnekleme seçimi yerine, amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Miles ve Huberman, 1994). Bu örnekleme yönteminde ölçütler belirlenmekte ve bu ölçütlere göre seçilen örneklemin, araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Ölçütler dikkate alındığında, çalışmanın nitel veri toplama kısmı beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünün 1.2.3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 16 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada etik kuralları çerçevesinde katılımcıların isimleri kullanılmamıştır. Bu nedenle katılımcı öğretmen adayları, ÖK1_1, ÖK1_2, ÖE1_1, ÖE1_2, ÖK2_1, ÖK2_2, ÖE2_1, ÖE2_2, ÖK3_1, ÖK3_2, ÖE3_1, ÖE3_2, ÖK4_1, ÖK4_2, ÖE4_1 ve ÖE4_2 kodlarıyla isimlendirilmiştir. Katılımcıların özellikleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Demografik Değişkenlerine Ait Veriler

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	8	50.0
	Kadın	8	50.0
Sınıf Düzeyi	1	4	25.0
	2	4	25.0
	3	4	25.0
	4	4	25.0

Tablo 4’te öğretmen adaylarının demografik değişkenleri incelendiğinde, 8 (% 50)’ sinin kadın ve 8 (% 50)’ inin de erkek olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının, 4 (% 25)’inin 1. sınıf, 4 (% 25)’nin 2. sınıf, 4 (% 25)’inin 3. sınıf ve son olarak 4 (% 25)’inin 4. sınıf düzeyinde katılım sağlandığı belirlenmiştir.

Nitel Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmacı tarafından katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirdiği görüşmeler, katılımcıların vermiş olduğu onay sayesinde ses kayıt cihazı ile kayda alınmıştır. Görüşmeler bittikten sonra kayıt altına alınan veriler, araştırmacı tarafından yazılı metin haline dönüştürülmüştür. Bu işlem tamamlandıktan sonra elde edilen metinler katılımcılara verilerek kayıtlar ile metin arasında herhangi bir değişiklik olup olmadığını incelemeleri istenmiş ve bilgilerin hatasız ve eksiksiz olduğunun doğrulanması sağlanarak verilerin güvenilirliği sağlanmıştır. Nitel verilerin toplanmasında görüşmeler, araştırmacı tarafından geliştirilen Görüşme Formu’na (Ek-2) bağlı kalınarak gerçekleştirilmiştir. Nitel verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara bağlı olarak kodlamalarla, bir metinde yer alan bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik bir tekniktir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Balcı (2004)’ e göre ise içerik analizi,

insanların yazdıklarının açık talimatlara göre kodlanarak sayısallaştırmasıdır. Görüşmelerden elde edilen ham veriler kodlama yapılarak bir kod listesi oluşturulmuştur. Bu işlemin ardından elde edilen bu kodları belirli kategoriler altında açıklayabilen temalar belirlendikten sonra elde edilen kodların benzerlik ve farklılıkları belirlenerek bir biriyle bağlantılı olan bir araya getirecek temalar belirlenmiştir. Kod listesinin ve temaların belirlenmesi sürecinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Görüşme verileri, nitel araştırmalar üzerinde deneyimli bir Doçent ile bir Dr. Öğrt. Üyesine sunulmuş uzmanlardan kodları ve temaları belirlemeleri istenmiştir. Aynı veri seti üzerinde araştırmacı tarafından yapılan kodlamalar ile uzman kişilerin yaptığı kodlamalar arasındaki tutarlılığa bakılmış ve sonuç yeterli bulunmuştur. “İçerik analizi yapıldıktan sonra temalara ait frekanslar elde edilmiştir. İçerik analizi sonucu elde edilen veriler genellikle frekans ve/veya yüzde tabloları olarak sunulmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Veri Analizi

Araştırma sonucu elde edilen nicel verilerin analizinde ilgili alt problemlerin normal dağılım gösterip göstermeme durumu belirlenmiş ve verilerin parametrik dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenden dolayı, öğretmen adaylarının proje yarışmalarında beden eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile cinsiyet, bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp/almama durumları, daha önce bilimsel bir araştırmaya katılıp/katılmama durumu, aktif sporcu olup/olmama durumu ve son olarak lisanslı sporcu olup/olmama değişkenleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup/olmadığını belirlemek amacıyla ilişkisiz örneklem t testi ile analiz edilirken, sınıf değişkeni ile proje yarışmalarına yönelik tutum arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup/olmadığını belirlemek amacıyla Anova Testi uygulanmıştır.

Veri analizine başlanmadan önce elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılarak incelenmiştir. Çıkan sonuçlar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Verilerin Normal Dağılım Değerleri

N	Ort	Ss	Skewness	Kurtosis
312	3,7812	,58844	-,772	,049

Tablo 5’te elde edilen veriler incelendiğinde, araştırmada toplanan verilerin skewness ve kurtosis değerlerinin -772 ile 0,49 arasında değiştiği ve verilerin normal dağılım gösterdiği sonucu elde edilmiştir. “Kurtosis ve Skewness değerleri -1.5 ile +1.5 olduğu zaman normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir” (Tabachnick ve Fidell, 2013).

BULGULAR

Bu kısımda araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın birinci alt problemi olan “*Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile demografik (cinsiyet) değişkeni arasında*

istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?” alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlar Tablo 6’ da sunulmuştur.

Tablo 6. Cinsiyete Göre Proje Yarışma Tutum Verileri

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	P
Cinsiyet	Erkek	133	3,77	,622	310	-,062	,950
	Kadın	179	3,78	,563			

Tablo 6 incelendiğinde öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumları ile cinsiyetleri değişkeni arasında istatistikî olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmanın demografik değişkenlere yönelik alt problemi olan “Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 7’ de sunulmuştur.

Tablo 7. Sınıf Düzeyine Göre Proje Yarışma Tutum Değerlerine İlişkin ANOVA testi Sonuçları

Var.Kay	KT	Sd	KO	f	p	
G.Arası	,525	3	,175			
Sınıf	G.İçi	107,163	308	,348	,503	,681
	Toplam	107,688	311			

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumları ile sınıf düzeyi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir($p>0,05$).

Araştırmanın demografik değişkenlere yönelik alt problemi olan “Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp/almama değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 8’ de sunulmuştur.

Tablo 8. Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alıp/Almama Durumuna Göre Proje Yarışma Tutum Verileri

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alıp/Almama	Evet	70	3,79	,584	310	-,667	,505
	Hayır	242	3,73	,602			

Tablo 8 incelendiğinde, Öğretmen adaylarının Proje yarışmalarına yönelik tutumlarının Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alıp/Almama arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir($p>0,05$).

Araştırmanın demografik değişkenlere yönelik alt problemi olan “*Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile daha önce bilimsel bir araştırmaya katılıp/katılmama değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 9’ da sunulmuştur.

Tablo 9. Bilimsel Araştırmaya katılıp/Katılmama Durumuna Göre Proje Yarışma Tutum Verileri

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Bilimsel Araştırmaya Katılıp/Katılmama	Evet	97	3,77	,651	310	-,074	,941
	Hayır	215	3,78	,559			

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumları ile bilimsel araştırmaya katılıp/katılmama durumu arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0.05$).

Araştırmanın demografik değişkenlere yönelik alt problemi olan “*Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları ile aktif sporcu olup/olmama değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 10’ da sunulmuştur.

Tablo 10. Aktif Sporcu Olup/Olmama Durumuna Göre Proje Yarışmalarına Yönelik Tutum Verileri

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Aktif Sporcu Olup/Olmama	Evet	226	3,87	,534	310	4,53	,000
	Hayır	86	3,54	,657			

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumları ile aktif sporcu olup/olmama durumu arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunduğu bu farkında aktif sporcu olanların lehine olduğu sonucu elde edilmiştir($p<0.05$).

Araştırmanın demografik değişkenlere yönelik alt problemi olan “*Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik tutumları Lisanslı sporcu olup/olmama değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark var mıdır?*” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 11’ de sunulmuştur.

Tablo 11. Lisanslı sporcu olup/olmama Durumu ile Proje Yarışmalarına Yönelik Tutum Verileri

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Lisanslı Sporcu Olup/Olmama	Evet	218	3,84	,571	310	3,16	,002
	Hayır	94	3,62	,598			

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmen adaylarının proje yarışmalarına yönelik tutumları ile lisanslı sporcu olup/olmama durumu aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu ve bu farkında lisanslı sporcuların lehine olduğu sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$). Araştırmanın ikinci alt problemi olan

“Öğretmen adaylarının proje yarışmalarında Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasına yönelik tutum ölçeğinin maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri nedir?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar Tablo 12’ de sunulmuştur.

Tablo 12. Öğretmen Adaylarının Ölçek Maddelerine Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Ölçeğin Maddeleri	$\bar{x}$	Ss.
S1 Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerin özgüven ve özsaygılarının gelişmesine yardımcı olur.	4,26	1,09
S2 Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlamaları eğitimleri açısından oldukça değerlidir.	4,19	1,00
S3 Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerinin bilimsel araştırma becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.	4,21	1,03
S4Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencileri arasında arkadaşlık ortamı oluşmasını sağlar.	4,22	1,04
S5Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması lise öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak kendilerini bir bilim insanı gibi hissetmelerini sağlar.	3,72	1,14
S6Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi branşında proje hazırlamaları öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamaz.	3,95	1,26
S7Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması eğitim programlarına dahil edilmemelidir.	3,83	1,32
S8Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasının lise öğrencilerine eğitim açısından yararlı bir şeyler öğreteceğini sanmıyorum.	4,05	1,24
S9Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Lise öğrencilerinin Beden Eğitimi branşında proje hazırlaması, sadece öğrencileri meşgul etmek için sıkça yapılan, eğitime katkı sağlamayan, gereksiz bir çabadan ibaret olacaktır.	4,16	1,19
S10Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelere proje danışmanı olarak katılmam zorunlu olmasa, öğrencilerimi proje yarışmalarına sokmayı düşünmezdim.	3,98	1,23
S11 Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için harcanacak emek sadece okulun reklamı için olacaktır.	4,00	1,26
S12Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin jüriler tarafından hatalı ve taraflı değerlendirmeleri, öğrencilerde olumsuz etkiler bırakabilir.	3,94	1,30
S13Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin değerlendirilebilmesi için jüriler, proje değerlendirme konusunda eğitimden geçirilmelidir.	4,10	1,12
S14Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin değerlendirilebilmesi konusunda jüri değerlendirmesi yetersiz olacaktır.	2,56	1,23
S15Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması’na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerini geliştirmek yerine bilimsel sahtekarlık yapmayı öğretmekten başka işe yaramayacaktır.	4,10	1,31

S16Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması sadece belli bir öğrenci grubuna hitap ettiği için diğer öğrencilerin dışlanmasına ve olumsuz davranış geliştirmelerine neden olabilir.	2,30	1,28
S17Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için öğrenciyi ve velisini ikna etmek için uğraşmak yorucu olabilir.	2,49	1,32
S18Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için proje danışmanı olmak hoşlanmayacağım bir durum olabilir.	3,75	1,30
S19Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanmasında proje danışmanlığı yapmak çok fazla zaman kaybına neden olabilir.	4,03	1,28
Genel Ortalaması ve Standart Sapması	3,78	0,59

Tablo 12' de, öğretmen adaylarının ölçek maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelendiğinde; en yüksek ortalamanın “Lise öğrencileri araştırma projeleri yarışmasına Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerinin özgüven ve özsaygılarının gelişmesine yardımcı olur” ifadesine ait olduğu ve öğretmen adaylarının çoğunluğunun bu tutum ve düşünce içerisinde olduğu sonucu elde edilmiştir. Buna ek olarak öğretmen adaylarının ölçek maddelerine vermiş olduğu cevaplar sonucunda “Lise öğrencileri araştırma projeleri yarışmasına Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencileri arasında arkadaşlık ortamı oluşmasını sağlar” ve “Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması' na Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması, lise öğrencilerinin bilimsel araştırma becerilerinin gelişmesine katkı sağlar” ifade değerlerinin de yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar arasında en düşük ortalamaya sahip maddenin ise, “Lise öğrencileri araştırma projeleri yarışmasına Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması sadece belli bir öğrenci grubuna hitap ettiği için diğer öğrencilerin dışlanmasına ve olumsuz davranış geliştirmelerine neden olabilir” ifadesine ait olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca “Lise öğrencileri araştırma projeleri yarışmasına Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması için öğrenciyi ve velisini ikna etmek için uğraşmak yorucu olabilir” ve buna ek olarak “Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'na Beden Eğitimi branşında hazırlanan projelerin değerlendirilebilmesi konusunda jüri değerlendirmesi yetersiz olacaktır” ifadesine verilen cevapların aritmetik ortalama değerinin düşük olduğu sonucu elde edilmiştir.

NİTEL BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda alt problemlere yönelik olarak yapılandırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular ile toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular sunulmuştur.

Lise Öğrencileri Tarafından Beden Eğitimi Branşında Hazırlanacak Olan Projelere Danışman Olarak Katılıp/Katılmamayı İsteme Durumlarına İlişkin Bulgular

Çalışmanın 3. 1. nitel alt problemlerinden olan ‘Lise öğrencileri tarafından Beden Eğitimi branşında hazırlanacak projelerde danışman olarak katılmak ister misiniz? Cevabınız evet is eaçıklayınız’ biçiminde ifade edilmiştir. İlgili görüşlere ilişkin elde edilen kodlar ve bu kodlara ait frekans (f) ve yüzde (%) değerleri Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13. Beden Eğitimi branşında Hazırlanacak Projelere Danışman Olarak Katılmaya Yönelik Öğrenci Cevapları

Kodlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet isterim	16	100,0
Hayır istemem	-	
Toplam	16	100,0

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı 16 (% 100)’ü Beden Eğitimi branşında hazırlanacak projelerde danışman olarak katılmak istediklerini ifade etmişlerdir. Beden Eğitimi branşında hazırlanacak projelere danışman olarak katılmaya yönelik evet cevabı veren öğrenci görüşlerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 14’ te gösterilmiştir.

Tablo 14. Beden Eğitimi Branşında Hazırlanacak Projelere Danışman Olarak Katılmaya Yönelik Öğretmen Adayı Görüşleri

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Danışman olmanın mesleki faydası	5	20,0
Mesleğe sevgi duymak	2	8,0
Sağlam kafa sağlam vücut	2	8,0
Öğretmen gelişimini sağlar	2	8,0
Öğrenci gelişimini sağlar	2	8,0
Farklı fikirler üretmeyi sağlar	2	8,0
Hayallerden mahrum olmamayı sağlar	1	4,0
Pozitif düşünmeyi sağlar	1	4,0
Ebeveyn desteğini sağlar	1	4,0
Disiplin ve ahlakı geliştirir	1	4,0
Derse ilgi-istek artar	1	4,0
Çok yönlü düşünmeyi sağlar	1	4,0
Öğrencilerle iç içe olmayı sağlar	1	4,0
Düzey ve kazanımları ölçmeyi sağlar	1	4,0
Sorumluluk bilincini geliştirir	1	4,0
Beden Eğitimi dersine yönelik ön yargıları yıkar	1	4,0
Toplam	25	100,0

Tablo 14 incelendiğinde, araştırmaya katılan 16 öğretmen adayından toplam görüşlerinin frekans değerinin 25 olduğu belirlenmiştir. “Öğrencilerin Beden Eğitimi Branşında Hazırlanması Muhtemel Projelerde Danışman Olarak Katılmaya Yönelik Düşünceleri” incelendiğinde, öğretmen adaylarının toplam görüşlerinden 5’ inin (%20) danışman olmanın mesleki faydası, 2 öğretmen adayının (%8) mesleğe

sevgi duyacağını belirtmiş, 2 öğretmen adayı (%8), Beden Eğitimi ve Sporun öneminden bahsetmiş ve bu projeler sayesinde öğrencilerin daha aktif olacağı belirtilmiş, “sağlam kafa sağlam vücutta bulunur” deyimiyile sözlerini tamamlamışlardır. 2 öğretmen adayı (%8), öğretmen gelişimine katkı sağlayacağını, 2 öğretmen adayının da (%8), bu proje yarışmalarına katılmanın öğrenci gelişimine büyük katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının, öğrencilerin farklı fikirler üretebileceklerini, hayallerinden mahrum olmamak için öğrencilere danışman olmak istediklerini ve hazırlanacak proje sayesinde öğrencilerin aktif olarak görev alacaklarından dolayı sorumluluk bilinciyle beraber daha disiplinli bir şekilde çalışma alışkanlığı kazanabilecekleri ifade edilmiştir.

Aşağıda 3. 1. alt probleme ilişkin bazı öğrenci görüşlerine yer verilmiştir;

ÖK1_1: “Katılmak isterim. Çünkü; benim gibi hayali olup hayallerinden mahrum kalmamaları için öğrencilerin, onlara öncülük ederek fayda sağlamayı çok isterim.”

ÖK2_1: “Evet katılmak isterim. Bu alanda kendimi geliştirmem, çok yönlü ve bilimsel olarak düşünmeme katkı sağlayacağını düşünüyorum.”

ÖE2_1: “Evet. Öğrencilerin derse olan ilgilerini ve isteklerini görmek, duyuşsal, bilişsel olarak öğrencilerin hazırbulunuşluklarını görebilmek ve farklı fikirlere şahit olmak isterim.”

ÖK3_1: “Evet olmak isterim. Kendi bölümüm olduğu için danışman olursam lise öğrencilerine verimli olabileceğimi düşünüyorum. Beden Eğitimi ve Spor için iyi ve başarılı projelere imza atabiliriz ve birçok projenin ortaya çıkmasına da ön ayak olabiliriz.”

ÖE4_1: “Evet. Çünkü Beden Eğitimi dersiyle ilgili olarak ülkemizde oluşan ve oluşmakta olan bir ön yargı var. Öğrencilerle beraber yapılacak olan projeler sayesinde bu ön yargıların yıkılması sağlanabilir.”

Çalışmanın 3. 2. nitel alt problemlerinden olan “ Öğrencilerinizin Beden Eğitimi branşında proje hazırlaması sürecinde bulunmanız sizin mesleki açıdan gelişmenizi nasıl etkiler” sorusuna ilişkin verilmiş olan öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 15’ de sunulmuştur.

Tablo 15. Beden Eğitimi Branşında Proje Hazırlama Sürecinde Bulunmanın Mesleki Açından Gelişim ile İlgili Öğretmen Adayı Görüşleri

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Meslek hayatına fayda sağlar	8	25,00
Tecrübe sağlar	6	18,75
Yeni bilgiler edinmeyi sağlar	6	18,75
Öğrencilerle iletişimi geliştirir	2	6,25
Hazırbulunuşluğu artırır	2	6,25
Öz değerlendirme yapmayı sağlar	2	6,25
Bildiklerini uygulamaya imkân tanır	2	6,25
Hayata yön vermeye yardımcı olur	1	3,12
Öğrenci ve okul reklamını yapar	1	3,12
Bölümle ilgili ön yargıları yıkar	1	3,12
Yeni bakış açıları geliştirir	1	3,12
Toplam	32	100,0

Tablo 15 incelendiğinde, 16 öğrenciden 32 ifade frekansı elde edilmiştir. “*Beden Eğitimi Branşında Proje Hazırlanma Sürecinde Bulunmanın Mesleki Açından Gelişim*” ile ilgili öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar çerçevesinde; 8 öğretmen adayı (%25)’ i meslek hayatına fayda sağlayacağını ve bu sayede mesleki açıdan gelişim gösterip yükseleceğini, kendilerini geliştirebileceklerini belirtmiş, 6 öğretmen adayı (%18,75)’ i proje hazırlanma sürecinde bulunması sebebiyle tecrübe kazanacaklarını ve bu sayede ilerleyen yıllarda öğrencilere bunları daha pozitif bir şekilde aktaracaklarını, 6 öğretmen adayı (%18,75)’ i bu uygulamalar sayesinde beyin fırtınası yaparak yeni bilgiler elde edeceklerini, 2 öğretmen adayı (%6,25)’ i öğrencilerle daha sağlıklı ve iyi iletişim kuracaklarını, 2 öğretmen adayı (%6,25)’ i ileride sahip olması gereken bilgi birikime sahip olarak hazır bulunuşluğa sahip olabileceklerini, 2 öğretmen adayı (%6,25)’ i bu sayede kendilerini gözlemleyerek kazanımların ne derece kazandırıldığını görebileceklerini ve bildiklerini ne derece uygulayabileceklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca, hayata yön vermek açısından öğrencileri daha iyi bir şekilde bilinçlendirerek yeni bakış açısı geliştireceği de ifade edilmiştir. Buna ek olarak bölümle alakalı toplumda oluşan ön yargıları yıkmak ve alınan başarılar sayesinde hem öğrencinin kendine güveni gelerek kendi reklamı hem de okulun tanıtılması ve reklamı açısından faydalar sağlayacağı ifade edilmiştir.

Aşağıda 3. 2. alt amaca ilişkin bazı öğrenci görüşlerine yer verilmiştir;

ÖK1_2: “Benim için meslek hayatıma faydası olacaktır. Tecrübe kazanırım öncelikle. Hem derece kazanıldığı zaman hem ben, hem öğrencim, hem de okulumuzun isminin duyulması açısından önemli olacaktır.”

ÖE1_2: “Daha bilinçli olmamı ve tecrübe kazanmamı sağlar. Öğrencilerle daha iyi diyalog kurmamla birlikte, beraber proje hakkında beyin fırtınası yapmamıza da olanak sağlar.”

ÖK2_2: “İkili ilişki ve grup çalışması deneyimi olarak bir öğretmen için kaliteli bir deneyim olacağını düşünüyorum. Bu sebeple diksiyon, iletişim, bilimsel çalışma gibi kişisel becerilerimde de gelişme gösterebileceğimi düşünüyorum.”

ÖK3_2: “Öğrencilerimin proje hazırlayıp sunmaları beni çok etkiler. Onlara bir şey katabilmiş miyim ya da katamamış mıyım onları görürüm. Kendimi gözlemlemiş olurum. İyi ya da kötü kendim hakkımda çıkarımlar yaparım.”

ÖE4_2: “Bölümle ilgili projelere katılmak benim için kesinlikle faydalı olacaktır. Çünkü bu gibi projeler yarışmalar, kişinin bölümle alakalı daha çok bilgi sahibi olmasını sağlayacaktır. Konunun derinine inip bölümle alakalı ön yargıları yıkmamıza ve bölümün önemini farkına varılmasını da sağlayacaktır.”

Çalışmanın 3. 3. nitel alt problemlerinden olan “Öğrencilerinizin Beden Eğitimi branşında proje hazırlaması öğrencilerin gelişimini nasıl etkiler” sorusuna ilişkin verilmiş olan öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 16’ da sunulmuştur.

Tablo 16. Beden Eğitimi Branşında Öğrencilerin Proje Hazırlaması Öğrencilerin gelişimini nasıl etkileyeceği ile İlgili Öğretmen Adayı Görüşleri

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kişisel gelişime katkı sağlar	11	37,9
Bilgi haznesini geliştirir	4	13,7
Sorumluluk sahibi olmayı sağlar	4	13,7
Branş hakkında bilgi ve söz sahibi olmayı sağlar	3	10,3
Spora devamlılık sağlar	1	3,4
Kötü alışkanlıklardan uzak durmayı sağlar	1	3,4
Bilinç ve sağlıklı yaşamı geliştirir	1	3,4
Geleceği planlamayı sağlar	1	3,4
Farklı düşünebilmeyi sağlar	1	3,4
Liderlik duygusunu geliştirir	1	3,4
Aktif katılımı sağlar	1	3,4
Toplam	29	100,0

Tablo 16 incelendiğinde, araştırmaya katılan 16 öğretmen adayından toplam görüşlerinin frekans değerinin 29 olduğu belirlenmiştir. “Beden Eğitimi Branşında Proje Hazırlanması Öğrencilerin Gelişimini Nasıl Etkileyeceği” ile ilgili öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar çerçevesinde; 11 öğretmen adayı (%37,9) i gelişime katkı sağlayacağına direk vurgu yapmış ve özgüvenin gelişeceği belirtilmiş, 4 öğretmen adayı (%13,7) si öğrenci gelişiminde bilgi haznelerinin gelişeceğini, 4 öğretmen adayı (%13,7) si bu sayede öğrencilerin sorumluluk alma duygularının gelişeceğini, 3 öğretmen adayı (%10,3) ü hazırlanan projeler sayesinde spor branşları hakkında daha çok bilgi ve söz sahibi olacakları ifade edilmiştir. Ayrıca; spora devamlılık, liderlik duygusunun gelişimi, bilinçli-sağlıklı bireylerin

yetişerek kötü alışkanlıklardan uzak kalılabileceği ve özgüvenlerinin yüksek olabileceği sonucu elde edilmiştir.

Aşağıda 3. 3. alt amaca ilişkin öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

ÖK1_3: “Spora ilgi duyan öğrencinin spora olan devamlılığı sağlanarak, kötü alışkanlıklara yönelmesi engellenebilir. Bilinçli ve sağlıklı bir birey olarak, kendi geleceğini belirlemede de önemli rol oynar.”

ÖK2_3: “İlgi alanlarına göre öğrencinin proje hazırlaması her zaman o branşta ileriye dönük gelişmesini olumlu yönde etkileyecektir.”

ÖE3_3: “ Sorumluluk duygusu, liderlik gibi özelliklerin gelişimini sağlar. İleriye dönük grup içerisinde ne şekilde davranacağına yönelik hazır bulunuşluğa sahip olur.”

ÖE4_3: Çocuklarda araştırma isteğiyle beraber bölüme olan ilgiyi de artıracaktır. Aynı zaman da derslerde aktif katılımı artıracığından derslerde ki gelişimi de artıracaktır.”

Çalışmanın 3. 4. nitel alt problemlerinden olan “Beden Eğitimi branşında hazırlanan projeler öğrencilerin bilimsel ve eleştirel düşünme yeteneklerini nasıl etkiler” sorusuna ilişkin verilmiş olan öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 17’ de sunulmuştur.”

Tablo 17. Beden Eğitimi Branşında Hazırlanan Projeler Öğrencilerin Bilimsel ve Eleştirel Düşünme Yeteneklerini Nasıl Etkileyeceğine Dair Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Temalar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eleştirel düşünce gelişir	8	27,5
Kendini geliştirir	3	10,3
Zihni ve ufku açar	2	6,8
Rekabet artar	2	6,8
Tarafsız bakış açısı	2	6,8
Araştırmaya teşvik	2	6,8
Farklı düşünebilme	2	6,8
Olaylar arasında bağlantı kurar	2	6,8
Diğer ders başarısını etkiler	1	3,4
Spor branşı irdeler	1	3,4
Olgunluğa ulaşır	1	3,4
Problem çözer-çıkarımda bulunur	1	3,4
Liderlik	1	3,4
Gerçekçi düşünür	1	3,4
Toplam	29	100,0

Tablo 17 incelendiğinde, 16 öğrenciden 29 ifade frekansı elde edilmiştir. “Beden Eğitimi Branşında Hazırlanması Muhtemel Projeler, Öğrencilerin Bilimsel ve Eleştirel Düşünme Yeteneklerini Nasıl Etkileyeceği” ile ilgili öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar çerçevesinde; 8 öğretmen

adayı (%27,5)' i eleştirel düşünmeye direk olarak katkı sağlayacağını ve böylece sorgulama yeteneklerinin gelişeceğini, 3 öğretmen adayı (%10,3)' ü, öğrencilerin bilişsel ve eleştirel düşünme sayesinde kendini her alanda geliştireceklerini, 2 öğretmen adayı (%6,8)' i daha iyi düşünebileceklerini zihni ve ufuklarının açılacağını, 2 öğretmen adayı (%6,8)' i bu alanda yapılan çalışmalar sayesinde rekabet ortamının oluşup rekabetin artacağını, 2 öğretmen adayı(%6,8)' i tarafsız bakış açısının gelişip daha nesnel davranılacağını, 2 öğretmen adayı (%6,8)' i bu sayede araştırmalara teşvikin artacağını, 2 öğretmen adayı (%6,8)' i daha farklı düşünebileceklerini, 2 öğretmen adayı (%6,8)' i ise, olaylar arasında mantıklı bir şekilde ilişki kurulabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca; bu sayede diğer ders başarılarının artmasında da katkı sağlanabileceği, yönelikleri proje kapsamında bir konu-branş alanına daha çok yoğunlaşarak o branşı daha çok irdelenecekleri, edinilen bu tecrübeler neticesinde olgunluğa ulaşabilecekleri, liderlik özelliklerinin gelişip gerçekçi bir şekilde çıkarımda bulunacakları da ifade edilmiştir.

Aşağıda 3. 4. alt amaca ilişkin öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

ÖK1_4: “Öğrenci başarıyı tatmak ister. Öğrenciye tarafsız bir bakışı aşılır ve bu projelerde başarılı olan öğrenci diğer derslerde de başarıyı tatmak isteyeceğinden dolayı, diğer derslerden de başarılı olduğu gözlenecektir.”

ÖK2_4: “Öğrenciler bu alanda araştırma yapacağı için bilgileri ham bir şekilde almak yerine süzgeçten geçirmeleri gerekmektedir. Bu durumda öğrencilerin bilimsel ve eleştirel düşünme becerileri devreye girer. Bir konu hakkında nasıl yorum yapacaklarını, nasıl fikir ve öneride bulunacaklarını olumlu yönde etkileyecektir.”

ÖE3_4: Bir branşa emek edip günlerini, aylarını hatta yıllarını bir spor dalına veren kişinin belirli bir olgunluğa ulaşması kaçınılmazdır. Dolayısıyla düşünce biçimi ve eleştiri özelliği de olgun olur. Bilimsellik yönü de diğer arkadaşları farklı projelerde yer alacağı için aralarında bir zeka rekabeti ortaya çıkacak ve daha iyi bilimsel projelerin ortaya çıkması sağlanacaktır.”

ÖE4_4: “Bireylerin eleştiri, sorgulama özelliklerini artıracığından dolayı çağımızın hastalığı olan düşünmeme gibi sorunlardan bir nebze olsa yardımcı olunacaktır. Böylece öğrenilen durumlar daha çok sorgulanıp konuyla ilgili daha derinlemesine fikir sahibi olması sağlanır.”

SONUÇ VE TARTIŞMA

TÜBİTAK lise öğrencileri araştırma projeleri yarışmalarına beden eğitimi branşında proje hazırlanmamasına yönelik öğretmen adaylarının tutum ve düşünceleri çerçevesinde ulaşılan sonuçlar nitel ve nicel olarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının proje yarışmalarına katılmaya yönelik tutumları ile cinsiyetleri, sınıf düzeyi, bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp almama değişkenine ve bilimsel bir araştırmaya katılıp katılmama durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0.05$). Sülün, Ekiz ve Sülün (2009) yapmış oldukları

çalışma da ise, proje yarışmalarına katılan öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine ilişkin tutumları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucunu elde etmişlerdir. Buna ek olarak, proje yarışmalarına katılan öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunduğu ve bu sonucun kız öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının proje yarışmalarına katılmaya yönelik tutumları ile aktif sporcu olup/olmama durumuna göre, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$). Buna ek olarak öğretmen adaylarının proje yarışmalarına katılmaya yönelik tutumlarının lisanslı sporcu olup/olmama durumuna göre aralarında anlamlı bir fark bulunduğu sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$). Öğretmen adaylarının ölçek maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde, öğretmen adayları proje yarışmalarına beden eğitimi branşında proje hazırlanmasının öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerinin gelişim göstermesine, bilime karşı olumlu tutum geliştirmelerine, proje çalışmaları sürecinde öğrencilerin birbirleriyle olan iletişiminin güçlenip sosyal ortam ve kişisel bağlarının gelişim gösterebileceğini düşündükleri sonucu elde edilmiştir. Buna ek olarak beden eğitimi branşında proje hazırlanması belirli bir gruba hitap etmeyerek ve kimseyi grup dışında tutmayacağı, çalışma sürecinin herkese hitap edeceği, yarışma sürecine katılması muhtemel öğrencilerin velilerini ikna etmenin kolay olacağı ve öğretmen adaylarının bu durumdan yorgunluk duymayacaklarını ve son olarak da, beden eğitimi branşında proje değerlendirme sürecinde jüri değerlendirmelerinin yeterli olunacağı sonucu elde edilmiştir.

Araştırmanın nitel verileri neticesinde verilen cevaplara ilişkin öğretmen adaylarının proje hazırlanması muhtemel projelere danışman olarak katılmaya yönelik vermiş olduğu cevapların hepsi olumlu olmuştur. Öğretmen adayları hazırlanacak proje yarışmalarına gönüllü bir şekilde katılacaklarını ve danışman olacakları sonucu elde edilmiştir. Beden Eğitimi branşında hazırlanacak projelere danışman olarak katılmaya yönelik öğretmen adayı görüşleri neticesinde, öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevapların olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları proje yarışmalarına danışman olarak katılmanın faydasını dile getirmekle birlikte, projelerin disiplin ve sorumluluğu geliştireceğini, farklı fikirlerin ortaya çıkacağını, bu gibi durumlarında ahlak gelişimine katkı sağlayacağını, dolayısıyla öğrenci gelişimine direkt etki edeceği vurgulanmıştır. Öğrenci gelişiminin yanında öğretmen gelişiminin de artacağı sonucu elde edilmiştir. Buna ek olarak öğretmen adaylarının proje yarışmalarına danışman olarak katılmaları sonucunda, öğrencilerin ne öğrendiklerini, kazanım ve düzeylerini ölçme fırsatı bulabileceklerini, öğrencilerin derse olan ilgilerinin artacağını ve pozitif düşünce kazanacaklarını belirtmişlerdir. Son olarak ise öğretmen adayları Beden Eğitimi dersine yönelik olarak öğrencilerde bir ön yargının olduğunu ve bu ön yargının da önüne geçebilmek için proje yarışmalarına katılmanın gerekliliğini vurgulamışlardır.

Beden Eğitimi branşında proje hazırlanma sürecinde bulunmanın mesleki açıdan gelişim ile ilgili öğretmen adayı görüşleri temelinde, öğretmen adayları bakış açılarının olumlu ifadeler yansıtan

cevaplar verdikleri görülmüştür. Bu süreç neticesinde yeni bilgiler edinecekleri için meslek hayatına fayda sağlayacağını, yeni tecrübeler edinerek yeni bakış açısıyla beraber yeni durumlara karşı hazırbulunuşluk düzeylerinin artacağını, süreç içerisinde öğretmen öğrenci iletişiminin üst düzey ve aktif olacağından dolayı öğrenci öğretmen iletişiminin daha iyi olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak mesleki açıdan gelişimle birlikte okul ve öğrenci reklamı içinde bu sürecin önemli olduğu vurgulanmıştır. Avcı ve Özenir (2018) çalışmasında, okul açısından kazanımlar göz önünde bulundurulduğunda, proje yürütücüsü öğretmenler, en çok okullarının reklamının pozitif yönde etkilenmesine vurgu yapmışlardır. Tortop (2013) proje yarışmalarına katılmayı, okullarının reklamı ve tanıtımı yapmak için öğretmenler tarafından önemsendiğini belirtmektedir. Çetin ve Şengezer (2013) çalışmasında da benzer özelliklerde sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan çalışmada öğrenciler projeyi birlik beraberlik, dayanışma gibi kavramlarla tanımlamışlardır. Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında iletişimin artması, dayanışma ve iş birliği içerisinde olunması ve başka bakış açılarının değerlendirilmesi gibi görüşler ifade edilmiştir.

Beden Eğitimi branşında Öğrencilerin Proje Hazırlaması Öğrencilerin gelişimini nasıl etkileyeceği ile ilgili öğretmen aday görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin proje yarışmalarına öğrenci gelişiminde özellikle kişisel gelişime katkı sağlayacağı, öğrencilerin süreç içerisinde bilgi hazinelerinin gelişeceği ve bununla beraber sorumluluk duygusunun üst seviyelere çıkacağı, öğrencilere yeni bir uğraş verileceğinden dolayı öğrencileri süreç içerisinde aktif kılınacak ve kötü alışkanlıklardan uzak tutarak spora yönelmeleri sağlanacağı, proje yarışmalarına katılım sürecinde çalışılacak konu sayesinde öğrencilerin hangi branşta çalışma yapacaklarsa, o branş hakkında daha detaylı inceleme yapacağı için branş hakkında daha fazla bilgi sahibi olacağını belirtmişlerdir. Buna ek olarak yapılan çalışmada öğrenciler kendini ispatlama fırsatı bulacağı ve liderlik özelliklerinin gelişeceği ifadeleri bulunmuştur.

Beden Eğitimi branşında hazırlanacak projeler öğrencilerin bilimsel ve eleştirel düşünme yeteneklerini nasıl etkileyeceğine ait verilen cevaplar neticesinde, öğretmen adaylarının öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin yüksek düzeyde gelişeceğini, farklı düşünebilme yeteneklerinin gelişeceği ve bununla beraber zihinlerinin daha iyi çalışıp ufuklarının açılacağını, problem çözme becerilerinin gelişeceğini ve bu sayede olaylar arasında bağlantı kurup çıkarımda bulunabilme yeteneklerinin de gelişeceğine, öğrenciler arasında bir rekabet ortamı olacağı ve öğrencilerin farklı düşünebilme yeteneklerinin de gelişeceği sonucu elde edilmiştir. Son olarak öğrencilerin tarafsız bir bakış açısı geliştireceği, olayları yorumlamada nesnel davranılacağı sonucuna ulaşılmıştır. Sert Çıbık (2006) çalışmasında proje yoluyla öğrenmenin öğrencilerin mantıksal düşünme becerilerini geliştirdiğini bulmuştur. Sözer (2017) çalışmasında öğretmenlerin proje geliştirme süreci sayesinde öğrencilerin “bilimsel yöntemi tanıma ve kullanma” temelinde bakışlarının olumlu anlamda değiştiğini yansıtan ifadeler kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin bu süreçte öğrencilerin edindikleri kazanımlar arasında problem çözmeyi, özgüveni, sosyal gelişimi ve bilimsel yöntem kullanmayı öne

çıkardıkları sonucu bulunmuştur. Çolakoğlu (2018) çalışmasında paralel bulgulara rastlanmaktadır. Öğrenci açısından beklenen etkiler arasında; özgüvenlerinde artış, başka öğrencilerle güçlü bağ oluşturma, proje geliştirme ve uygulama konusunda bilgi ve tecrübe kazanmak, sosyal beceri kazanmak ve yeni öğrenme yöntemlerini tanımak gibi ifadeler belirtilmiştir. Öğretmen açısından beklenen etkiler ise; farklı öğretim yöntemleriyle ilgili deneyim sahibi olmak, yeni konu-bilgi sahibi olmak, mesleki bilgi ve beceri geliştirme isteğini artırmak ve dil becerilerini geliştirmek olarak ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bireylerin problem çözme becerilerinin geliştirildiği bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler gibi üst düzey bilişsel hedeflerin gerçekleşmesi herkes tarafından tercih edilmektedir. Yapılandırmacı anlayışa göre de öğrencilerin bilgilere kendi çabaları neticesinde ulaşmaları gerekmektedir. Sınıf içerisindeki bıkkınlık ve kısa süreli uygulamalar ve dersler yerine uzun soluklu daha eğlenceli öğrenme dönemlerinin olması gerekmektedir. Bunlar içerisinde proje çalışmaları önemli yer tutmaktadır. Bu uzun soluklu çalışmalarda disiplinler arası çalışmalar ve gerçek yaşam konularıyla beraber uygulamaları da içermesi gerekmektedir. Gerçek hayatı göz önünde bulundurarak bireylerin çevre ile ilgili gözlem yapmaları, hayatta karşılaşılabilecekleri problemlerin farkına varıp, bunlara çözüm üretebilmek için sınıf içerisindeki etkileşimleri de önemli yer tutmaktadır. Disiplinlerin birbirleriyle bağlantılı, organize olmuş bir şekilde öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu etkinlikler düzenlenirken öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak araştırma yoluyla öğrenmeye sevk edilmelidir. Böylelikle kolektif bir şekilde çalışan öğrenciler kendi öğrenmelerini yansıtan, yeni, özgün ürün-projeler üretirler. Bu yüzden eğitim-öğretim sürecinde bu yaklaşımdan yararlanılması etkili iletişim becerilerinin gelişmesiyle beraber, sorumluluk sahibi bireylerinde ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Ayrıca bilgilerini yansıtan, transfer edebilen, hayatla mücadelede ne ile karşılaşırsa karşılaşsın pes etmeyecek, çözüm aramaktan vazgeçmeyecek bireyler olarak yetişeceklerdir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerle beraber, beden eğitimi ve spor, insan hayatında önemli bir yer tutmuştur. Fiziksel ve psikolojik etkenlerde de etkin olmasıyla beraber, beden eğitimi ve spora olan bakış açısı her geçen gün pozitif anlamda gelişme göstermiş ve önemi giderek artmıştır. Bireylerin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal gelişmelerine vermiş olduğu katkı ve değerler neticesinde eğitim sürecinde de etkinliği artmıştır. Beden eğitimi, bireylerin daha sağlıklı yaşam sürmelerini ve yaşam kalitesinin artmasını da sağlar. Bireylerin yeteneklerini keşfetmelerini sağlayarak yeteneklerinin gelişmesi açısından da önemli yer tutar. Ayrıca sağlıklı bireylerle beraber sağlıklı ortamların oluşmasına ve çevrenin değişmesine ivme kazandırır. Gençlerin ve çocukların gelişmesinde çok büyük bir paya sahip olmakla beraber, gelişme evresinde ki çocuklar için fiziki desteğin sağlanması, ahlaklı ve karakterli bireylerin yetişmesi için de önemli bir araçtır. Bundan dolayı insanların bütünleşmesi, birlik beraberlik, kültürleşme, sosyalleşme gibi birçok etkileşime fayda sağlamaktadır. Kısaca beden eğitimi ve spor insanların yine insanlar tarafından isimlerinin önüne getirilen sıfatları ve ayrıcalıkları yok ederek herkese eşit şartlar sunan faaliyetler bütünlüğüdür. Küçük yaşlardan itibaren verilecek olan kaliteli bir eğitimle bireyin kendini gerçekleştirmesine katkı sağlanacak ve bu sayede birçok başarı sağlanmış

olacaktır. Bu başarılar ne açıdan bakılırsa bakılsın hem bireysel, hem toplumsal, hem de gelecek nesillere örnek teşkil etmesi açısından oldukça önem taşımaktadır. Dolayısıyla Proje yarışmaları ile beraber Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin bir bütün olarak düşünülmesi ve her iki alanında bireyler için önem teşkil ettiği unutulmamalıdır. Bundan dolayı hangi platformda olursa olsun Beden eğitimi ve spor alanında da yeni ürünler ortaya çıkması hem o sürecin getirdiği etkiler hem de süreç sonrasında ki etkiler düşünülerek, daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerekmektedir.

Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına göre geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Proje hazırlama süreci öğrencilerin sorumluluk özgüven, iletişim becerileri, güven duygusu ve sosyalleşme gibi çeşitli özelliklere sağladığı faydalardan dolayı, beden eğitimi branşında da proje hazırlanması gerekmektedir.

Beden Eğitimi branşında proje hazırlanması bireylerin gelişim çağında ve hayatlarının her alanında etkin olduğu için, bu alanda yapılan çalışmalara değer verilmeli ve yarışmalar içinde kendisine yer bulmalıdır.

Lisanslı sporcu olan sporcular lehine anlamlı bir fark bulunduğundan dolayı, lisanslı sporcu sayısının artırılması için, eğitim öğretim kademelerinde öğrencilerin spora teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Aktif sporcu olan bireyler lehine anlamlı bir fark bulunduğundan dolayı, her öğrencinin küçük yaşlardan itibaren spora yönlendirilmeleri ve hayatlarının her döneminde beden eğitimi alanında aktif olması sağlanmalıdır.

Proje yarışmaları hakkında bütün kademelerde ki öğretmenler ve öğrencilerin bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Beden Eğitimi branşında proje hazırlanamamasına yönelik eksiklikler tespit edilerek bu konu hakkında gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Beden eğitimi branşında hazırlanacak proje yarışmalarına, öğretmen adaylarının gönüllü olarak danışman olmak istedikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının bu tür yarışmalara katılım göstermeleri mesleki gelişimlerine fayda sağlayacağı, farklı fikirler üretebilecekleri, çok yönlü düşünmeyi sağlayacağı, disiplin ve ahlakı geliştireceği, pozitif düşünmeyi sağlayacağı ve sorumluluk bilinci gibi özellikleri geliştirip, bu gibi kazanımları sağlayacağından dolayı, beden eğitimi ve spor branşında da proje hazırlanabilmesine de imkan tanınarak, TÜBİTAK proje başvurularına izin verilmesi önerilmektedir.

Proje yarışmaları sürecinin öğretmenlerin mesleki gelişimleri açısından incelendiğinde, tecrübe sağlayacağı, yeni ve güncel bilgiler edinecekleri, öğrencilerle iletişimi güçlendireceği, öz değerlendirme

yapacakları ve mesleki hayatlarının her alanında fayda sağlayacağından dolayı, beden eğitimi ve spor branşında da proje hazırlanabilmesine de imkan tanınarak, TÜBİTAK proje başvurularına izin verilmesi önerilmektedir.

Proje hazırlama sürecinin öğrencilerin gelişimleri açısından incelendiğinde, kişisel gelişime katkı sağlayacağı, bilgi hazinelerinin gelişeceği, sorumluluk kazandıracağı, spora devamlılığı sağlayacağı ve bireyleri kötü alışkanlıklardan uzak tutacağından dolayı, beden eğitimi ve spor branşında da proje hazırlanabilmesine de imkan tanınarak, TÜBİTAK proje başvurularına izin verilmesi önerilmektedir.

Hazırlanması muhtemel projelerin, öğrencilerin bilimsel ve eleştirel düşünme yetenekleri açısından incelendiğinde, bireylerin eleştirel düşünme yeteneklerinin gelişeceği, zihni ve ufku açacağı, tarafsız bakış açısı kazanacakları, olaylar arasında bağlantı kuracakları ve diğer ders başarılarını da fayda sağlayacağından dolayı, beden eğitimi ve spor branşında da proje hazırlanabilmesine de imkan tanınarak, TÜBİTAK proje başvurularına izin verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abernathy, T. V. ve Vineyard, R. N. (2001). Academic competitions in science. What are the rewards for students? The clearinghouse; *A journal of educational strategies, issues and ideas*, 74(5).
- Açak, M. (2005). *Beden eğitimi öğretmeni el kitabı*. İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Aslan, R. (1979). *Beden eğitimi bilgileri*. Ankara : Bimas Matbaacılık.
- Arslan, M. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Avcı, E. ve Özenir, S.Ö. (2018). *Bilim fuarları sürecinin yürütücü öğretmenler gözünden değerlendirilmesi*. INOVED Uluslararası Eğitimde İyi Uygulamalar ve Yenilikler Konferansında sunulan bildiri: Mersin
- Ayan, M. (2012). Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının ilköğretim öğrencilerinin fen bilgisi dersi akademik başarı düzeyine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(1)
- Bayır, E. , Çakıcı, Y. ve Atalay, Ö. (2015). *Fen bilimleri öğretmenlerinin bilimin doğasına ilişkin görüşleri: Bilişsel Harita Örneği*. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3)
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (4. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bell, S. (2010). Project-Based Learning for the 21st Century: Skills for the Future, The Clearing House, 83(2).
- Bilgin, S. (1996). *Temel beden eğitimi ve spor alıştırmaları*. İzmir: Saray Türk Kitabevi
- Blumenfeld, P. , Soloway, E. ve Marx, R.A. (1991). *Motivating project based learning: Sustaining the doing supporting the learner*. Educational Psychologist.
- Büyüköztürk, Ş. , Kılıç Çakmak, E. , Akgün, Ö. E. , Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum*. (12. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. (Genişletilmiş 3. Baskı), Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çetin, O. ve Şengezer, B. (2013). Ortaokul öğrencilerinin proje çalışmalarına ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 14(1).
- Çolakoğlu, H. M. (2018). TÜBİTAK 4006 bilim fuarları desteğinin eğitim ve öğretime katkısı. *Journal of SteamEducation Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(1).
- Dede, Y. ve Yaman, S. (2003). Fen ve matematik eğitiminde proje çalışmalarının yeri, önemi ve değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1).
- Demirel, D. (2005). *Klinik çalışmalar da meta analizi uygulamaları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). On dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Demirel, O. (2004). *Eğitimde program geliştirme*, Pegem A Yayıncılık, Ankara
- Erdem, M. (2002). Proje tabanlı öğrenme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22.
- Erhan, E. (2009). *Doğu Anadolu bölgesi il merkezlerinde beden eğitimi dersinin işlene bilirliliği, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bunların öğrenci tutumları üzerine etkisi*. (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Gökmen, H. (1988). Gençlerin gelişiminde beden eğitiminin rolü. (Fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişmede), Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi ve sorunları. Ankara: *Türk Eğitim Derneği Yayınları*.
- Göral, M. , Yapıcı, K. (2001). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Isparta: Tuğra Ofset.
- Gürtan, K. (1982). *İstatistik ve araştırma metotları*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Hoşgörür, V. ve Taştan, N. (2007). Eğitimin İşlevleri. Ö. Demirel ve Z. Kaya (Ed.) *Eğitim bilimlerine giriş*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kaelin, M. ve Huebner, W. (2003). Epidemiology, Science as inquiry, andScientificLiteracy, *ScienceScope*, 27(3).
- Kaptan, F. (1999). *Fen bilgisi öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 8. Basım. Ankara: Nobel Yayım Dağ. Ltd. Şt.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi, kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Yayın.
- Keske, G. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve karşılaştıkları sorunlar*. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Korkmaz, H. ve Kaptan, F. (2001). Fen eğitiminde proje tabanlı öğrenme yaklaşımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20).
- Korkmaz, H. ve Kaptan, F. (2002). Fen eğitiminde proje tabanlı öğrenme yaklaşımının ilköğretim öğrencilerinin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma sürelerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22.

- Koçak, E. (1999). *Erzurum ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi).
- Marx, R. W, Blumenfeld, P. C, Krajcik, J. S, ve Soloway, E. (1997). Enacting Project-Based Science: Challenges For Practice and Policy. *Elementary School Journal*, 97.
- Miles, B. M, ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. 2nd ed. Clifornia, USA: Sage Publications.
- Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş sporda eğitim üçgeni*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Raghavan, K. , Coken-Regev, S. ve Strobel, S. A. (2001). Student Outcomes In A Local Systemic Change Project. *School Science and Mathematics*, 101.
- Sert Çıbık, A. (2006). *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının fen bilgisi dersinde öğrencilerin mantıksal düşünme becerilerine ve tutumlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana
- Solomon, G. (2003). Project Based Learning: A Primer. *Technology and Learning*. 23(6).
- Sözer, Y. (2017). TÜBİTAK ortaöğretim öğrencileri araştırma projeleri yarışmasına katılan öğrencilerin edindikleri kazanımların değerlendirilmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(11).
- Sucuoğlu, A. (1993). *Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor*. Eğitim kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumunda sunuldu: Manisa.
- Strchmeyer, H. (1983). *Leibeserziehung und Schulsport* Bundesverlag: Osterreichischer.
- Sülün, Y. Ekiz, O. S. ve Sülün, A. (2009). Proje yarışmasının öğrencilerin fen ve teknoloji dersine olan tutumlarına etkisi ve öğretmen görüşleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1).
- Şahin, H. M. (2002). *Beden eğitimi ve sporda temel kavramlar sözlüğü*. Gaziantep Spor Kulübü. Spor Eğitim Yayınları. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. (Fourth edition). New York: HarperCollins Publishers.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, Pearson
- Tamer, K. (1995). *Sporda fiziksel-fizyolojik performansın ölçülmesi ve değerlendirilmesi*. Türkerler Kitabevi. Ankara.
- Tamer, K. (1987). *Beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tortop, H. S. (2013). Bu benim eserim bilim şenliğinin yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşleri ve fen projelerinin kalitesi odağından görünümü. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11).
- Total, V. (2014). *Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. (Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü: Malatya.
- Yergin, S. (2002). *Beden eğitimi ve sporun önemi*. Çağdaş Eğitim.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Walker, A. ve Leary, H. (2009). A problem based learning meta analysis: Differences across problem types, implementation types, disciplines, and assessment levels. *Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning*, 3(1)